

Til:

- Tilskudsmodtagere
- Folkeoplysende foreninger
- Foreninger mv., som KFF har indgået brugsaftaler med
- Forpagtere
- KFFs institutioner

20. juni 2024

Edoc sagsnummer
2024-0223677

F2 sagsnummer
2024 - 13158

Rammer for benyttelse af kommunale lokaler og modtagelse af tilskud

Baggrund

Siden den aktuelle konflikt mellem Israel og Hamas tog sin begyndelse den 7. oktober 2023, har Kultur- og Fritidsforvaltningen i forskellige sammenhænge haft anledning til at vurdere, hvor grænserne for udenrigspolitiske og potentielt diskriminerende tilkendegivelser går for kommunen selv og for forskellige aktører i forvaltningens institutioner og anlæg.

Ankestyrelsen fremkom den 13. juni 2024 med en generel udtalelse om kommunernes adgang til at involvere sig i udenrigspolitiske anliggender. Den klare hovedregel er, at kommunerne ikke må beskæftige sig med udenrigspolitiske forhold. Denne hovedregel kan kun fraviges i ganske få situationer, jf. senere herom.

Forvaltningen vil nedenfor over for tilskudsmodtagere, foreninger, brugere og samarbejdspartnere præcisere den gældende retstilstand og indskærpe ordensregler og øvrige regler på området.

Præcisering af gældende regler på området mv.

Kultur- og Fritidsforvaltningen vil indledningsvis benytte lejligheden til at understrege, at forvaltningens kulturhuse mv. skal stå åbne som et tilbud for alle borgere, hvor alle har lige adgang. Dette skal dog altid ske i overensstemmelse med de gældende regler på området, herunder kommunalfuldmagtsreglerne og forvaltningens ordensregler.

Tilskudsmodtagere med kommunale lokaler

Foreninger (herunder folkeoplysende) mv., som får stillet lokaler til rådighed i kommunens bygninger, har pligt til at overholde gældende ordensregler, hvorefter man bl.a. ikke må diskriminere brugere og gæster. Hertil kommer, at kommunen i forbindelse med sin støtte til foreninger med brugsaftaler til kommunale faciliteter så vidt muligt skal sikre sig, at kommunen ved at stille lokalerne til rådighed ikke indirekte giver støtte

Center for Borgerservice og
Myndighed

Nyropsgade 3
1602 København V

E-mail
klvoll@kk.dk

EAN-nummer
5798009780515

til de pågældende foreningers udenrigspolitiske tilkendegivelser, jf. det førømtalte forbud mod at kommunerne varetager udenrigspolitiske hensyn.

Tilskudsmodtagere uden kommunale lokaler

Tilskudsmodtagere (herunder folkeoplysende foreninger), som ikke har fået stillet kommunale lokaler til rådighed, og hvis aktiviteter ikke finder sted i kommunale lokaler, har frie handle- og ytringsmuligheder inden for lovgivningens rammer (herunder folkeoplysningsloven), så længe tilskudsaftalen overholdes. Det bemærkes, at Københavns Kommunes tilskud skal anvendes til de formål, der fremgår af tilsagnsbrevet. Det betyder som udgangspunkt, at kommunale midler ikke kan anvendes til direkte eller indirekte støtte til arrangementer, humanitære indsamlinger eller donationer til fordel for f.eks. Gaza. Det bemærkes endvidere, at andre bidragsydere kan have stillet andre begrænsninger for anvendelsen af tilskud.

Brugere af KFFs institutioner

Alle brugere af Kultur- og Fritidsforvaltningens institutioner (enkeltpersoner og almindelige foreninger) skal overholde gældende ordensregler. At fremkomme med udenrigspolitiske tilkendegivelser må anses for at være udtryk for den enkeltes ytringsfrihed. Dog er denne ytringsfrihed ikke ubegrænset. For eksempel kan ytringer, der opfordrer til vold, truer offentlig sikkerhed, krænker andres privatliv, er ærekrænkende eller udgør hadefuld tale, straffes i henhold til loven. Der gælder et forbud mod lokaleudlån til foreninger, der modarbejder/underminerer demokrati mv., jf. folkeoplysningslovens 4 a (folkeoplysende foreninger) og § 44 a (ikke-folkeoplysende foreninger).

Forpagtere

Forpagtere, der driver caféer i kommunens institutioner, må ikke foretage sig andet og mere, end kommunen selv må, bortset fra at forpagteren i sagens natur må drive de kommunale caféer. Herudover gælder de almindelige ordensregler også for forpagtere.

Folkeoplysende foreninger

Anvisning af lokaler til folkeoplysende foreninger følger af folkeoplysningsloven. Foreningerne skal følge ordensreglerne, og skal i øvrigt følge bestemmelserne i folkeoplysningsloven og kommunens retningslinjer for folkeoplysende foreninger. Der gælder et forbud mod lokaleudlån til foreninger, der modarbejder/underminerer demokrati mv., jf. folkeoplysningslovens § 4 a.

Samlet skematiseret oversigt

Tilskudsmodtagere med brugsaftaler/kommunale lokaler	Skal overholde ordensregler, og kommunen må så vidt muligt sikre sig, at kommunen ikke ved lokaleudlånet indirekte støtter de pågældende tilskudsmodtagers udenrigspolitiske tilkendegivelser.
--	--

Tilskudsmodtagere uden kommunale lokaler	Har frie handle- og ytringsmuligheder inden for lovens rammer, så længe tilskudsaftalen overholdes.
Brugere, herunder foreninger (lokalebooking)	Er omfattet af ordensregler. Tilkendegivelser er omfattet af den almindelige ytringsfrihed med de sædvanlige begrænsninger. Forbud mod lokaleudlån til udemokratiske foreninger, jf. folkeoplysningslovens § 44 a.
Forpagtere	Er omfattet af ordensregler og undergivet de samme begrænsninger som kommunen, bortset fra at forpagterne i sagens natur må drive de kommunale cafeer i kulturhusene.
Folkeoplysende foreninger (lokaleanvisning)	Er omfattet af ordensregler og skal i øvrigt følge reglerne i folkeoplysningsloven. Forbud mod lokaleanvisning til udemokratiske folkeoplysende foreninger, jf. folkeoplysningslovens § 4 a.

Hovedindholdet i Ankestyrelsens udtalelse af 13. juni 2024

Den altovervejende hovedregel er, at kommunerne ikke lovligt kan beskæftige sig med udenrigspolitiske forhold. Det bemærkes, at også udenrigspolitiske meningstilkendegivelser, der ikke i sig selv har retlig betydning, er omfattet af det kommunalretlige forbud mod, at kommuner varetager udenrigspolitiske hensyn.

Hovedreglen kan fraviges i følgende ganske særlige tilfælde:

1. Kommunerne kan inden for de udstukne rammer yde støtte til humanitær bistand i udlandet. Dette skal ske uden nogen form for udenrigspolitisk meningstilkendegivelse. Ved vurderingen af, hvor stort et bidrag en kommune kan yde, kan der bl.a. lægges vægt på, om staten også har bidraget – jo mere staten yder, desto mere kan kommunerne også yde. Hvis staten ikke bidrager til formålet, kan en kommune alene yde støtte med et bagatelagtigt beløb.
2. Kommunerne kan i meget begrænset omfang varetage udenrigspolitiske hensyn i forbindelse med, at kommunerne varetager kommunale opgaver f.eks. ved tilrettelæggelsen af indkøbspolitikken. Det skal dog være overensstemmelse med en udenrigspolitisk tilkendegivelse vedtaget af Folketinget (jf. bl.a. Fairtrade-sagen).
3. I helt ekstraordinære situationer kan kommunerne varetage udenrigspolitiske hensyn, hvis det sker på opfordring fra regeringen med bred opbakning fra Folketinget (jf. f.eks. Ukraine).

Efter Ankestyrelsens opfattelse er det ikke en kommunal opgave at fremsætte en mundtlig eller skriftlig meningstilkendegivelse om udenrigspolitiske forhold i andre situationer, uanset om indholdet af

udmeldingen måtte være i overensstemmelse med regeringens udenrigspolitiske linje.

Det skal supplerende bemærkes, at det af Ankestyrelsens udtalelse fremgår, at adgangen til at flage med en anden nations flag forudsætter en – hvis ikke udtrykkelig, så i hvert fald en meget tydelig indirekte – opfordring fra regeringen med bred opbakning fra Folketinget. Dette gælder i forhold til det Ukrainske flag. Derimod kan kommunens flagning med det israelske eller palæstinensiske flag udgøre en ikke tilladt udenrigspolitisk tilkendegivelse.

Endvidere bemærkes, at der fortsat verserer sager om emnet i Ankestyrelsen, herunder en sag fra Albertslund Kommune, der delvist finansierer et spillested, som havde annonceret en støttekoncert for Gaza. En borger satte spørgsmålstejn ved formålet med koncerten og ved den organisation, der ville modtage de indsamlede midler. Ankestyrelsens udtalelse i sagen vil evt. også kunne få betydning for området i Københavns Kommune.